

Statistiek gemeentelijk afval; opzet van het onderzoek

1. Inleiding

De Nederlandse gemeenten zamelen jaarlijks 10 miljoen ton afval in. Dit zogenaamd gemeentelijk afval bestaat uit 9 miljoen ton afval die bij huishoudens wordt ingezameld en één miljoen ton die vrijkomt bij de eigen activiteiten van de gemeente (zoals het vegen van straten en het onderhoud van gemeentelijke groenvoorzieningen). In totaal komt in Nederland jaarlijks 60 miljoen ton afval vrij. Eenderde hiervan bestaat uit bouw- en sloopafval en eenderde is afkomstig uit de industrie. Bijna 80 procent van al het vrijkomende afval wordt op een of andere wijze hergebruikt.

Beleid

De Nederlandse gemeenten zijn verplicht het huishoudelijk afval in te (laten) zamelen. Daarnaast hebben ze ook de verplichting om een aantal afvalstromen, zoals Groente, Fruit en Tuin (GFT)-afval, gescheiden in te (laten) zamelen. Het beleid van de Nederlandse overheid richt zich op het zoveel mogelijk beperken van het storten en verbranden van huishoudelijk afval. Zo wordt door middel van preventie geprobeerd het totale aanbod van huishoudelijk afval te verminderen. Daarnaast wordt het gescheiden inzamelen van afval ten behoeve van hergebruik zo veel mogelijk bevorderd. Het Nederlandse beleid ten aanzien van huishoudelijk afval is vastgelegd in het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP) (VROM, 2003).

Statistiek Gemeentelijk afval

Om de resultaten van het beleid zichtbaar te maken zijn gegevens nodig over de hoeveelheden gemeentelijk afval die de gemeenten jaarlijks inzamelen. Daarvoor doet het CBS jaarlijks onderzoek naar de hoeveelheid gemeentelijk afval die door of in opdracht van de gemeenten wordt ingezameld. De gegevens voor dit onderzoek verzamelt het CBS via een schriftelijke enquête onder alle Nederlandse gemeenten. Naast het onderzoek naar de ingezamelde hoeveelheden onderzoekt het CBS ook elke twee jaar de kosten en inkomsten die verbonden zijn aan de gemeentelijke afvalinzameling.

Cijfers over de hoeveelheden ingezameld gemeentelijk afval zijn beschikbaar vanaf 1981. De opzet van het onderzoek is echter in 1993 ingrijpend gewijzigd waardoor de cijfers van vóór 1993 niet goed vergelijkbaar zijn met die van 1993 en later.

Leeswijzer

Dit artikel bespreekt de opzet van het onderzoek naar de ingezamelde hoeveelheden gemeentelijk afval. De informatie in dit artikel heeft betrekking op de periode vanaf 1993.

Paragraaf 2 geeft een toelichting op de toegepaste definities in het onderzoek. Paragraaf 3 bespreekt de methode van gegevensinzameling en paragraaf 4 gaat nader in op berekening van de cijfers. Hoe de resultaten worden gepubliceerd en wie ze gebruiken is beschreven in paragraaf 5.

2. Definities

Het Afval Overleg Orgaan (AOO) heeft, in overleg met onder andere het CBS, definities opgesteld voor de verschillende categorieën binnen het Gemeentelijk afval. De definities zijn in eerste instantie gepubliceerd in het rapport Definities gemeentelijk afval (AOO, 1999). Inmiddels is dit rapport vervangen door het rapport De gemeentelijke afvalmonitor (AOO, 2004). Het CBS volgt de definities zoals die in dit laatste rapport zijn vastgelegd.

Gemeentelijk afval

Gemeentelijk afval is gedefinieerd als het afval dat door of in opdracht van de Nederlandse gemeenten wordt ingezameld. Als uitzonderingen gelden het oud papier en karton en het textiel dat verenigingen, kerken, scholen en charitatieve instellingen inzamelen. Deze twee afvalstromen zijn altijd in de cijfers inbegrepen, ook al vindt de inzameling niet in opdracht van de gemeente plaats. Alle andere wijzen van afvalverwijdering waar de gemeente niet bij betrokken is, vallen buiten het kader van het onderzoek. Voorbeelden daarvan zijn de inzameling van bruikbaar huisraad door particuliere kringloopwinkels en het ophalen van kantoor-, winkel en dienstenafval (KWD-afval) door particuliere afvalinzamelaars.

Daarnaast zijn de volgende afvalstromen van het onderzoek uitgesloten:

- Verontreinigde grond, havenslib en baggerspecie.
- Industrieel(container)afval.
- Bouw- en sloopafval dat vrijkomt bij (onderhouds)activiteiten door gemeentewerken.

Afvalcategorieën

De vragenlijst die het CBS jaarlijks naar de gemeenten stuurt, maakt een onderscheid tussen een drietal hoofdcategorieën. Deze worden als volgt omschreven:

- Afval van huishoudens
Dit afval wordt door of in opdracht van gemeenten bij huishoudens ingezameld. Ook het oud papier en karton en het textiel dat verenigingen, kerken, scholen en charitatieve instellingen inzamelen behoort tot deze hoofdcategorie.
- Reinigingsdienstenafval
Reinigingsdienstenafval omvat de afvalstoffen die bij activiteiten van de gemeenten zelf vrijkomen. Hiertoe behoren onder andere veegafval, marktafval en groenafval uit plantsoenen en parken. Bouw- en sloopafval is echter uitgezonderd.
- Overig afval
Afval dat gemeenten, via aparte inzamelroutes, (laten) inzamelen bij bedrijven, winkels, en dergelijke. Hiertoe behoort onder andere het kantoor-, winkel- en dienstenafval (KWD-afval).

Deze drie hoofdcategorieën zijn weer onderverdeeld in een aantal categorieën. Bijlage I geeft een overzicht en een definitie van deze afvalcategorieën.

Binnen het afval van huishoudens wordt onderscheid gemaakt tussen huishoudelijk afval en grof huishoudelijk afval. Grof huishoudelijk afval is gedefinieerd als het afval dat te groot of te zwaar is om met het gewone huishoudelijk afval aangeboden te worden. Dit afval kan dus niet in de vuilniszak of met de afvalcontainer worden afgevoerd, maar wordt apart opgehaald of moet door de burger naar een milieustraat (ook wel afvalbrengpunt of brengdepot genoemd) worden gebracht. Huishoudelijk afval is het afval dat beperkt van omvang en gewicht is en daarom kan worden aangeboden in een vuilniszak of afvalcontainer. Hiertoe behoort onder andere huishoudelijk restafval, GFT-afval, papier, glas, textiel en klein chemisch afval (KCA).

In de praktijk van de afvalinzameling treedt vaak vermenging van afvalstromen op. Zo halen veel gemeenten het afval van kleine winkels en kantoren met dezelfde inzamelroute op als het afval van huishoudens. Hierdoor bestaat een (klein) deel van het afval van huishoudens uit kantoor-, winkel- en dienstenafval. Omdat het onmogelijk is deze stromen te splitsen wordt de gehele hoeveelheid, dus inclusief het kantoor-, winkel- en dienstenafval, toegerekend aan het huishoudelijk restafval. Ook bij de inzameling van papier, glas en dergelijke via bakken zal een deel afkomstig zijn van (kleine) bedrijven. Milieustraten accepteren soms kleine hoeveelheden afval van bedrijven. Omdat hiervan vaak geen aparte registratie plaatsvindt, wordt dit afval ook tot het afval van huishoudens gerekend.

Inzamelmethoden

Bij de inzameling van huishoudelijk afval worden twee methoden onderscheiden, namelijk de 'haalmethode' en de 'brengmethode'. De haalmethode houdt in dat het afval huis-aan-huis wordt ingezameld. Er is ook sprake van een haalmethode wanneer de burger de mogelijkheid heeft het afval binnen een straal van 75 meter van zijn perceel aan te bieden. Dit betekent dat de inzameling via verzamelcontainers (bijvoorbeeld bij hoogbouw) tot de haalmethode wordt gerekend. Wanneer burgers hun afval naar een centraal inzamelpunt brengen spreekt men van de brengmethode. Hiertoe behoren glas-, papier- en textielbakken, milieuparkjes en milieustraten.

Het CBS neemt de afvalstromen die op onderstaande wijzen zijn ingezameld in het onderzoek mee:

- Afval door gemeentelijke reinigingsdiensten ingezameld.
- Afval door particuliere afvalinzamelaars in opdracht van gemeenten ingezameld.
- Afval door gemeenschappelijke regelingen of andere samenwerkingsverbanden in opdracht van gemeenten ingezameld.
- Afval door kringloopcentra in opdracht van of in samenwerking met gemeenten ingezameld.
- Oud papier en karton en textiel dat door verenigingen, kerken, scholen en charitatieve instellingen wordt ingezameld (voor zover de hoeveelheid bekend is bij de gemeente).
- Afval door huishoudens gebracht naar inzamelcontainers op straat zoals glas- en papierbakken.
- Afval door huishoudens gebracht naar milieustraten.

Verwerkingsmethoden

In de vragenlijst vraagt het CBS de gemeenten naar de verwerkingsmethode van het ingezamelde afval. Deze vraag beperkt zich tot die afvalstromen waarvan de verwerkingsmethode niet op voorhand al bekend is. Zo wordt bij het apart ingezamelde glas niet naar de verwerkingsmethode gevraagd omdat dit altijd bestemd is voor hergebruik.

Het onderzoek gaat altijd uit van de eerst toegepaste verwerkingsmethode. Deze is niet altijd gelijk aan de eindverwerking. Bijvoorbeeld, bij de verwerkingsmethode 'scheiden achteraf' worden eerst (herbruikbare) componenten uit het afval gescheiden. Het

restant wordt vervolgens alsnog verbrand en/of gestort. In dit geval wordt toch al het afval aan de verwerkingsmethode scheiden achteraf toegekend.

Er wordt een vijftal verwerkingsmethoden onderscheiden:

- Hergebruik / nuttige toepassing
- Composteren
- Scheiden achteraf
- Verbranden
- Storten

3. Gegevensverzameling en -verwerking

Gegevensverzameling

Het CBS verkrijgt de benodigde gegevens voor het onderzoek naar het gemeentelijk afval voornamelijk via een papieren vragenlijst. Deze vragenlijst is in samenwerking met het Afval Overleg Orgaan ontwikkeld. Daarnaast is ook overleg gepleegd met andere instanties zoals het Ministerie van VROM en de provincies. De vragenlijst is zodanig opgezet dat deze zoveel mogelijk voorziet in de informatiebehoefte van de verschillende partijen. Bijlage III bevat de vragenlijst zoals die voor het onderzoek van 2003 is verzonden.

De vragenlijst wordt toegezonden aan de contactpersonen bij alle Nederlandse gemeenten.

Gemeenten hebben de inzameling van gemeentelijk afval soms uitbesteed. In dergelijke gevallen kan het CBS de vragenlijst, na overleg met de betreffende gemeente, ook rechtstreeks toezenden aan bijvoorbeeld een gemeenschappelijke regeling of een geprivatiseerd gemeentelijk afvalinzamelbedrijf. De gevraagde gegevens kunnen ook elektronisch aan het CBS geleverd worden.

Het CBS verzendt de vragenlijsten eind februari naar de gemeenten met het verzoek deze binnen acht weken ingevuld te retourneren. De gemeenten die de vragenlijst niet tijdig insturen krijgen tot tweemaal toe een schriftelijke herinnering. Als laatste worden de gemeenten die de vragenlijst nog niet hebben ingestuurd, telefonisch benaderd met het verzoek dit alsnog te doen.

Gegevensverwerking

De geretoureerde vragenlijsten worden eerst ingevoerd in een geautomatiseerd systeem. Het systeem genereert vervolgens werkoverzichten die zowel de nieuwe cijfers als ook de cijfers van de voorafgaande jaren bevatten. Vervolgens vindt aan de hand van deze werkoverzichten een controle van de vragenlijsten plaats. Daarbij worden de volgende stappen genomen:

- controle op ontbrekende cijfers,
- controle op consistentie van de gegevens,
- vergelijking van de opgegeven hoeveelheid per afvalcategorie met die van de voorafgaande jaren,
- bepaling van de hoeveelheid afval per inwoner per afvalcategorie en vergelijking met de gemiddelde hoeveelheid van vergelijkbare gemeenten,
- zonodig de gemeente benaderen voor nadere informatie of een toelichting op de verstrekte cijfers,
- en ten slotte het eventueel doorvoeren van correcties in de cijfers.

In een aantal gevallen wordt, in overleg met de berichtgever, een schatting van een of meerdere gegevens gemaakt. Een voorbeeld hiervan is dat wel de totale hoeveelheid ingezameld papier bekend is maar niet de verdeling naar haal- en brengmethode. In een dergelijk geval wordt een schatting gemaakt van die verdeling.

Aanvullende gegevens

Soms komt het voor dat de contactpersoon bij de gemeente een bepaald gegeven niet voorhanden heeft. In overleg met de contactpersoon benadert het CBS dan de inzamelaar met het verzoek om de ontbrekende gegevens te verstrekken. In de praktijk ontbreken bijvoorbeeld vaak de cijfers over het ingezamelde wit- en bruingoed. Het CBS vraagt deze cijfers dan op bij het regionaal overslag station (ROS) waarbij de gemeente is aangesloten. Ook kunnen kringloopcentra, afvalinzamelaars en -verwerkers worden benaderd voor aanvullende gegevens.

Als het desondanks niet mogelijk blijkt de ingezamelde hoeveelheid van een bepaalde afvalstroom te achterhalen dan wordt deze hoeveelheid gecodeerd als "onbekend". Later bij de berekeningen vindt voor dit ontbrekende gegeven dan een schatting plaats.

Geaggregeerde gegevens

Gegevens die bij derden zijn opgevraagd hebben soms betrekking op meerdere gemeenten. Dit is onder andere het geval wanneer een milieustraat ten behoeve van meerdere gemeenten wordt geëxploiteerd. Ook wanneer de inzameling van huishoudelijk afval wordt uitgevoerd door een samenwerkingsverband (zoals een gemeenschappelijke regeling) zijn per afvalstroom vaak alleen de totale hoeveelheden van alle deelnemende gemeenten beschikbaar.

Om nu toch gegevens per gemeente te verkrijgen worden de totalen op basis van het aantal inwoners verdeeld over de gemeenten. Dit heeft uiteraard wel tot gevolg dat de betreffende gemeenten allemaal dezelfde inzamelrespons (uitgedrukt in kg per inwoner) hebben.

4. Berekenen en bijschatten

Helaas sturen niet alle gemeenten een bruikbare vragenlijst terug en ook bij de responderende gemeenten ontbreken soms gegevens over een of meer afvalstromen. Om toch tot een totaalcijfer voor Nederland te komen moet voor de ontbrekende gegevens een schatting worden gemaakt. Daarvoor zijn twee stappen nodig. Als eerste wordt de hoeveelheid geschat en vervolgens wordt de verdeling van die hoeveelheid over de inzamel- en verwerkingsmethoden bepaald. Deze berekeningen worden voor elke afvalcategorie apart uitgevoerd.

Voor het schatten van de hoeveelheden wordt eerst een schatter bepaald op basis van de gegevens van de responderende gemeenten. Deze schatter geeft de gemiddelde hoeveelheid afval weer die per inwoner is ingezameld. Uit onderzoek is gebleken dat de hoeveelheid ingezameld afval per inwoner sterk afhangt van de stedelijkheid van de gemeenten (zie bijlage II). Zo zijn er bijvoorbeeld in de grote steden veel minder tuinen dan in niet stedelijke gemeenten waardoor er in die grote steden minder tuinafval per inwoner vrijkomt. Daarom wordt dan ook voor elk van de vijf stedelijkheidsklassen per afvalcategorie een schatter bepaald. Door de schatter te vermenigvuldigen met het aantal inwoners van de gemeente die niet gerespondeerd heeft wordt een schatting gemaakt van de ontbrekende gegevens.

Nadat de hoeveelheden zijn geschat moet ook een schatting worden gemaakt voor de verdeling van die hoeveelheden over inzamel- en verwerkingsmethoden. De werkwijze daarvoor is anders dan de schatting van de hoeveelheden. Zo wordt niet een schatter per stedelijkheid maar per provincie bepaald. De reden daarvoor is dat vooral de verwerkingsmethode sterk afhangt van de provincie waarin een gemeente is gelegen. Het afval wordt namelijk vaak naar een verwerkingsinstallatie in de regio afgevoerd en dus geldt voor alle gemeenten in die regio dezelfde verwerkingsmethode. Bovendien loopt in een aantal provincies de

afvoer van het afval naar de verwerkers via een provinciale afvalstuuringsorganisatie waardoor de verwerkingsmethode voor (bijna) alle gemeenten in een dergelijke provincie gelijk is.

Ook is de inzameling van gemeentelijk afval soms regionaal geregeld waardoor er een verband bestaat tussen de inzamelwijze en de provincie. Daarom wordt voor het schatten van zowel de inzamelwijze als de verwerkingsmethode een schatter bepaald per afvalcategorie en provincie. Deze schatter geeft het percentage weer dat wordt verbrand, gestort, enzovoorts.

5. Publicaties

StatLine

De uitkomsten uit de statistiek gemeentelijk afval publiceert het CBS in (statline.cbs.nl). StatLine geeft de gegevens in twee tabellen weer, te weten 'Gemeentelijke afvalstoffen, hoeveelheden' en 'Huishoudelijk afval per gemeente'.

De eerstgenoemde tabel bevat totalen per afvalcategorie naar regionale indelingen, uitgedrukt in zowel de totale hoeveelheid als in kg per inwoner. Tevens bevat deze tabel informatie over de toegepaste inzamelmethoden en verwerkingsmethoden van het afval. Cijfers zijn beschikbaar vanaf 1993. Voorlopige cijfers over het voorafgaande jaar worden in juni gepubliceerd in StatLine en tevens verschijnt dan ook een artikel in het webmagazine (www.cbs.nl). De definitieve cijfers komen in december beschikbaar.

De tweede tabel bevat gegevens over de hoeveelheid huishoudelijk afval per gemeente naar afvalcategorie, uitgedrukt in kg per inwoner. Deze gegevens zijn beschikbaar vanaf 2001. Voor het publiceren van deze gegevens hebben de gemeenten toestemming verleend aan het CBS. Deze cijfers komen in december beschikbaar.

Milieucompodium

Cijfers over huishoudelijk afval worden onder andere ook gepubliceerd in het Milieucompodium. Het Milieucompodium, dat zowel in boekvorm als op internet (www.milieucompodium.nl) beschikbaar is, is een gezamenlijke publicatie van het CBS en het RIVM.

Overige publicaties

De cijfers uit het onderzoek Gemeentelijk afval vinden hun toepassing in meerdere publicaties en rapportages. Het AOO maakt onder andere gebruik van de gegevens voor de Monitoringsrapportage huishoudelijk afval en voor de benchmarking van de huishoudelijk afvalinzameling. Daarnaast publiceert het AOO ook gegevens op internet (www.afvalscheiding.info). Gemeenten en provincies maken gebruik van de cijfers voor het opstellen van rapportages over de gemeentelijke afvalinzameling. Ook onderzoeksbureau's maken gebruik van de cijfers.

Internationaal

Nederland moet aan verschillende internationale instanties gegevens leveren over huishoudelijk afval. Zo worden cijfers uit het onderzoek Gemeentelijk afval geleverd aan Eurostat (het statistische bureau van de Europese Unie) en de Organisatie van Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). Ook gaat het CBS de cijfers gebruiken voor de gegevenslevering in het kader van de Europese Afvalstoffenverordening. Deze verordening stelt met ingang van 2004 de lidstaten verplicht te

rapporteren aan de Europese Commissie over het vrijkomen en het verwerken van afval.

Referenties

AOO, 1999. Definitie gemeentelijke afvalstoffen. Informatiecentrum Preventie en Hergebruik, Utrecht. Rapportnummer IPH99-05.

AOO 2004. De gemeentelijke afvalmonitor – Wat je moet weten om je afval te meten. Tweede aangepaste druk. Afval Overleg Orgaan, Utrecht. Rapportnummer AOO2004-09.

VROM, 2003. Landelijk afvalbeheerplan 2002-2012. Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Den Haag.

Bijlage I

Indeling gemeentelijk afval

A Afval van huishoudens

Afvalstoffen afkomstig van huishoudens die door of in opdracht van de gemeenten worden ingezameld. Inclusief oud papier en karton en textiel dat verenigingen, kerken, scholen en charitatieve instellingen inzamelen.

A.1 Huishoudelijk afval

Afval dat beperkt van omvang en gewicht is en daarom kan worden aangeboden via het reguliere inzamelingsmiddel (vuilniszak, afvalcontainer of verzamelcontainer).

A.1.1 Gemengd aangeboden

A.1.1.1 Huishoudelijk restafval

Dat deel van het huishoudelijk afval dat overblijft na gescheiden inzameling van deelstromen (glas, oud papier etc.) en beperkt van omvang is.

A.1.2 Gescheiden aangeboden

A.1.2.1 Groente-, Fruit- en Tuinafval (GFT-afval)

Dat deel van de huishoudelijke afvalstoffen dat van organische oorsprong is en apart wordt ingezameld. GFT-afval is van een beperkte omvang en kan worden gecomposteerd.

A.1.2.2 Oud papier en karton

Het huishoudelijk oud papier en karton (bijvoorbeeld kranten, reclamedrukwerk, verpakkingspapier en -karton, telefoongidsen, etc.).

A.1.2.3 Verpakkingsglas

Eenmalig verpakkingsglas (zoals flessen, potten etc.) en glazen etc. Exclusief vlakglas.

A.1.2.4 Textiel

Kleding, schoeisel en overig textiel. Exclusief vloerbedekking.

A.1.2.5 Klein Chemisch Afval (KCA)

Huishoudelijke afvalstoffen zoals opgenomen op de KCA-lijst.

A.1.2.6 Metalen verpakkingen

Blik, ferro- en non ferro-verpakkingsmaterialen.

A.1.2.7 Drankenkartons

Laminaatachtige drankverpakkingen.

A.1.2.8 Kunststoffen

Kunststofflacons zoals shampooverpakkingen etc.

A.2 Grof huishoudelijk afval

Afval dat te groot of te zwaar is om met het gewone huishoudelijk afval aangeboden te worden.

A.2.1 Gemengd aangeboden

A.2.1.1 Grof huishoudelijk restafval

Dat deel van het grof huishoudelijk afval dat overblijft na gescheiden inzameling van deelstromen of fracties.

A.2.1.2 Verbouwingsrestafval

Afval dat ongescheiden vrijkomt bij bouwen, slopen of verbouwen door particuliere huishoudens (dit in tegenstelling tot bouw- en sloopafval dat vrijkomt bij bouwen, slopen of verbouwen door bedrijven).

A.2.2 Gescheiden aangeboden

A.2.2.1 Vloerbedekking

Tapijten en andere vloerbedekking van textiel.

A.2.2.2 Wit- en bruingoed

De verzameling van huishoudelijke elektr(on)ische apparaten, waaronder koel- en vriesapparatuur, overig groot witgoed, ICT-apparatuur, televisies en overig wit- en bruingoed.

A.2.2.3 Grof tuinafval

Plantaardige (of organische) afvalstoffen door aard, samenstelling of omvang niet vallend onder GFT-afval en vrijkomend bij de aanleg, het onderhoud of verwijdering van particulier groen (tuinen, particuliere watergangen, particuliere bos- en natuurterreinen). Zoals grof loofafval, snoeihout, etc.

A.2.2.4 Bruikbaar huisraad

Meubilair en andere kringloopgoederen.

A.2.2.5 Vlakglas

Vlakglas van ramen en spiegels.

A.2.2.6 Metalen

Ferro- en non-ferromaterialen.

A.2.2.7 Houtafval

Houtafval dat vrijkomt als rest- en/of sloophout niet zijnde (grof) tuinafval.

A.2.2.8 Schoon puin

Harde steenachtige materialen, puin, dakgrind, dakpannen, serviesgoed, etc., dat niet verontreinigd is met ander (bouw- en sloop-) afval.

A.2.2.9 Asbest

Afval met producten van asbest.

A.2.2.10 Autobanden

Banden van personenauto's, fietsen en bromfietsen.

A.2.2.11 Schone grond

Niet verontreinigde grond uit particuliere tuinen.

A.2.2.12 Dakbedekking

Bitumeus dakbedekkingen.

A.2.2.13 Overige

Overige componenten/fracties die gescheiden worden ingezameld ter be- of verwerking.

B Reinigingsdienstenaafval

Afvalstoffen die vrijkomen bij activiteiten van de gemeenten zelf. Exclusief bouw- en sloopafval.

B.1

Veegvuil

Afvalstoffen die door vegen (machinaal en handmatig) worden verzameld van openbare straten, terreinen, stranden en dergelijke. Inclusief het afval dat via openbare prullenbakken worden ingezameld.

B.2

Riool-, kolken- en gemalenafval (RKG-afval)

Afval ontstaan door verwijdering van bezinksel in een rioleringssysteem, kolken en gemalen.

B.3

Drijfafval

Afvalstoffen bestaande uit voorwerpen die op of in het oppervlaktewater, zoals havens, kanalen, sloten en vijvers, drijven of aanwezig zijn. Exclusief havenslib, baggerspecie.

B.4

Groenafval

Plantaardige (of organische) afvalstoffen die vrijkomen bij de aanleg, het onderhoud of verwijdering van openbaar groen (parken, watergangen, bos- en natuurterreinen), zoals loofafval, snoeihout, bermmaaisel, en dergelijke.

B.5

Gemengd evenementenaafval

Ongescheiden afval van evenementen die plaats vinden op basis van een ad hoc karakter zoals een braderie, concerten, en dergelijke.

B.6

Gemengd marktafval

Ongescheiden afval van markten die structureel van aard zijn.

B.7

Overig reinigingsdienstenaafval

Overige afvalstoffen die vrijkomen bij reinigings- en/of onderhoudsactiviteiten door de gemeenten

C Overig afval

Afval dat gemeenten, via aparte inzamelroutes, (laten) inzamelen bij bedrijven, winkels, en dergelijke

C.1

Kantoor-, winkel en diensten afval (KWD-afval)

Op huishoudelijk (rest)afval gelijkend afval dat via een aparte inzamelroute wordt ingezameld bij de dienstverlenende sector.

C.2

Bouw- en sloopafval

Niet gescheiden ingezameld afval dat vrijkomt bij bouwen, slopen en verbouwen door bedrijven. Uitgezonderd is het bouw- en sloopafval dat vrijkomt door activiteiten van gemeentewerken.

C.3

Klein Gevaarlijk Afval (KGA)

Kleine hoeveelheden gevaarlijk afval dat bij bedrijven en dergelijke is ingezameld.

Bron: AOO, 1999 en AOO, 2004.

Bijlage II

Stedelijkheid van gemeenten

De indeling van gemeenten naar stedelijkheid is gebaseerd op de omgevingsadressendichtheid van de gemeente. De vijf stedelijkheidsklassen zijn gebaseerd op klassengrenzen van 2 500, 1 500, 1 000 en 500 adressen per km².

De volgende klassen worden onderscheiden:

- Zeer sterk stedelijk (omgevingsadressendichtheid van 2 500 of meer)
- Sterk stedelijk (omgevingsadressendichtheid van 1 500 tot 2 500)
- Matig stedelijk (omgevingsadressendichtheid van 1 000 tot 1 500)
- Weinig stedelijk (omgevingsadressendichtheid van 500 tot 1 000)
- Niet-stedelijk (omgevingsadressendichtheid van minder dan 500)

Bijlage III

Vragenlijst Gemeentelijk afval, hoeveelheden, 2003
(zie volgende pagina's).

Adreswijziging

Indien de tenaamstelling en/of adressering niet correct is, verzoek ik u dit aan het CBS door te geven, door deze brief te verbeteren en (eventueel apart van de vragenlijst) terug te zenden aan het CBS, Sector Waarneming Bedrijven Voorburg, Postbus 4000, 2270 JM Voorburg.

Retour zenden van de vragenlijst

Om de geheimhouding van de door u verstrekte gegevens te waarborgen kunt u de aanschrijfbrief met uw adresgegevens losscheuren. U hoeft alleen de vragenlijst te retourneren aan het CBS.

Ook als u niet alle vragen heeft kunnen beantwoorden, de vragenlijst a.u.b. retourneren.

TOELICHTING OP DE VRAGENLIJST 'GEMEENTELIJK AFVAL, HOEVEELHEDEN'

ALGEMEEN

- Alle vragen hebben betrekking op de **eigen gemeente**.
- De enquête 'gemeentelijk afval' heeft betrekking op het afval van huishoudens, reinigingsdienstenaafval, kantoor-, winkel en dienstenaafval (KWD-afval) en bouw- en sloopafval dat door of in opdracht van de gemeente binnen de eigen gemeente is ingezameld.
Uitzondering op deze regel
Voor de afvalcomponenten oud papier en karton, textiel en glas wordt u verzocht altijd opgave te doen, ook al heeft de gemeente geen bemoeienis met de inzameling. Het betreft daarbij het, al dan niet gesubsidieerd, inzamelen door verenigingen, scholen en charitatieve instellingen.
- Niet meegenomen in deze enquête worden:
  - verontreinigde grond,
  - havenslib en baggerspecie,
  - industrieel (container)afval,
  - bouw- en sloopafval dat vrijkomt bij (onderhouds)activiteiten door gemeentewerken.

TOELICHTING OP DE VRAGEN

Vragen 1 en 2: Afval van huishoudens

- Hier wordt gevraagd naar gegevens over de ingezamelde afvalstoffen van particuliere huishoudens. In de praktijk zal vaak een (klein) deel van het bedrijfsafval gezamenlijk met het afval van huishoudens worden ingezameld. Indien dit bedrijfsafval niet te scheiden is van het afval van huishoudens, dan kan dat bedrijfsafval bij de vragen 1 en 2 worden opgegeven.
- Onder het zogenaamde *brengsysteem* wordt verstaan: het door de ontdoener brengen van het afval naar een:
  - straatvoorziening (bijvoorbeeld een glas- of papierbak),
  - milieustraat, -park of gemeentewerf,
  - kringloopbedrijf,
  - chemokar op standplaats,
  - regionaal overslag station (ROS).
- Onder het zogenaamde *haalsysteem* wordt verstaan: het huis-aan-huis of op afroep inzamelen van afval bij particuliere huishoudens. Dit kan op de volgende manieren plaatsvinden:
  - minicontainers en duobakken,
  - containers ten behoeve van meerdere wooneenheden,
  - los, gebundeld of in dozen,
  - chemokar (huis-aan-huis).Er is sprake van een haalsysteem, indien er inzamelvoorzieningen zijn getroffen binnen een straal van 125 meter, gemeten vanaf het perceel.
- In de aanvullende vragen bij vraag 2 wordt gevraagd naar het aantal *inzamelbakken* in uw gemeente; hiermee wordt niet het aantal locaties bedoeld.

Vraag 3: Reinigingsdiensten- en overig afval

- Hier wordt gevraagd naar gegevens over:
  - de vrijgekomen afvalstoffen bij reinigingsactiviteiten binnen de gemeente,
  - het ingezamelde kantoor-, winkel- en dienstenaafval, het bouw- en sloopafval en het KGA van bedrijven.

OMSCHRIJVING AFVALCOMPONENTEN

De in de vragenlijst genoemde afvalcomponenten zijn omschreven in de publicatie 'De gemeentelijke afvalmonitor', die is uitgegeven door het Afval Overleg Orgaan. Deze publicatie is aan alle gemeenten toegezonden en is ook via het internet (www.afvalscheiding.info) op te vragen. Onderstaand worden – waar nodig – deze omschrijvingen nader toegelicht.

Vragen 1 en 2: Afval van huishoudens

Huishoudelijk restafval

Niet gescheiden ingezameld restafval van particuliere huishoudens. Inclusief afgekeurd GFT-afval en afval uit de dienstverlenende sector (kantoor-, winkel en dienstenaafval) dat gezamenlijk met het huishoudelijk afval wordt ingezameld.

Schone grond

Niet verontreinigde grond afkomstig van particuliere huishoudens. Deze afvalcomponent kan onder andere vrijkomen bij werkzaamheden in tuinen.

Autobanden

Incl. banden van fietsen, motoren e.d.

Dakbedekking

Uitsluitend teerhoudende of bitumineuze dakbedekking (dakpannen en dakgrind opgeven bij puin).

Vraag 3: Reinigingsdiensten- en overig afval

Kantoor-, winkel en dienstenaafval

Op huishoudelijk afval gelijkend afval dat via een aparte inzamelroute wordt ingezameld bij de dienstverlenende sector. Indien kantoor-, winkel en dienstenaafval tegelijk met het huishoudelijk restafval wordt ingezameld, dan kan het onder deze laatste categorie worden ingevuld. In dit laatste geval wordt u in één van de aanvullende vragen bij vraag 1 verzocht een schatting te geven van het percentage KWD afval in het huishoudelijk restafval.

Bouw- en sloopafval

Niet gescheiden ingezameld afval dat vrijkomt bij het bouwen, slopen of verbouwen door bedrijven. Uitgezonderd is het bouw- en sloopafval dat vrijkomt door activiteiten van gemeentewerken.

Illegaal gestort afval

Afval dat onbeheerd is achtergelaten en waarvan de eigenaar zich bewust wil ontdoen. Illegaal gestort afval kan bestaan uit (grof) huishoudelijk afval en bedrijfsafval. Veeg- en zwerfafval wordt niet tot deze afvalcategorie gerekend.

Centraal Bureau voor de Statistiek
Sector Waarneming Bedrijven Voorburg
Postbus 4000, 2270 JM Voorburg
Telefoon: (070) 337 58 05 Fax: (070) 337 59 93

E-mail:
ldvem@cbs.nl

Gemeentelijk afval RZ1967
hoeveelheden 2003

BE SBI GK SLEUTEL

Gaarne terugzenden voor
in bijgevoegde portvrije retourenvelop.
Wilt u controleren of de code in het venster
zichtbaar is?

 Raadpleeg eerst de toelichting

Ingevuld door:

Naam:

Afdeling:

Telefoon en toestelnummer (facultatief):

E-mail adres (facultatief):

Opmerkingen:

1. Afval van huishoudens – HAALSYSTEEM

Afvalcomponent (zie informatiedocument Definities gemeentelijke afvalstromen)	Hoeveelheid	Inzameling door	Verwerking	Naam en plaats verwerker/verwerkingslocatie
	ton ¹	eigen gemeente buurgemeente, gemeensch. regeling kringloopbedrijf particuliere inzamelaar overige	hergebruik/huttige toepassing composteren/vergisten scheiden achteraf verbranden storten	
Huishoudelijk restafval				
Grof huishoudelijk restafval				
Verbouwingsrestafval				
GFT-afval				
Oud papier en karton				
Verpakkingsglas				
Textiel				
Vloerbedekking				
KCA (huis-aan-huis)				
Metalen verpakkingen (blik)				
Kunststoffen				
Koel- en vriesapparatuur	stukks ³			
ICT-apparatuur				
Televisies				
Overig groot witgoed				
Overig wit- en bruingoed				
Grof tuinafval				
Bruikbaar huisraad				
Metalen				
Houtafval				
Overige, te weten				

¹ Indien opgave in m³ dit graag erachter vermelden.

² Zoals scholen, verenigingen en charitatieve instellingen.

³ Alleen invullen indien het gewicht niet bekend is.

Aanvullende vragen – HAALSYSTEEM

Hoe wordt het GFT-afval ingezameld?

- minicontainer
 duobak
 GFT-zak
 verzamelcontainer t.b.v. meerdere wooneenheden

Bij welk deel van de aansluitingen wordt GFT-afval gescheiden ingezameld? %

Hoe vaak worden de volgende afvalcomponenten huis-aan-huis ingezameld?

GFT-afval	____	maal per jaar
Oud papier en karton	____	maal per jaar
Verpakkingsglas	____	maal per jaar
Textiel	____	maal per jaar

Indien KWD-afval samen met het huishoudelijk restafval wordt ingezameld, wilt u dan een schatting geven van het percentage KWD-afval? %

2. Afval van huishoudens – BRENGSYSTEEM

Afalcomponent (zie informatiedocument Definities gemeentelijke afvalstromen)	Hoeveelheid	Inzameling via	Verwerking	Naam en plaats verwerker/verwerkingslocatie
	ton ¹	straatvoorziening milieustraat/gemeentewerf kringloopbedrijf overige	hergebruik/nuttige toepassing composteren/vergisten scheiden achteraf verbranden storten	
Huishoudelijk restafval				
Grof huishoudelijk restafval				
Verbouwingsrestafval				
GFT-afval				
Oud papier en karton				
Verpakkingsglas				
Textiel				
Vloerbedekking				
KCA				
Metalen verpakkingen (blik)				
Drankenkartons				
Kunststoffen				
	stuks ²			
Koel- en vriesapparatuur				
ICT-apparatuur				
Televisies				
Overig groot witgoed				
Overig wit- en bruingoed				
Grof tuinafval				
Bruikbaar huisraad				
Vlakglas				
Metalen				
Houtafval				
Schoon puin				
Asbest				
Autobanden				
Schone grond				
Dakbedekking				
Overige, te weten				

¹ Indien opgave in m³ dit graag erachter vermelden.

² Alleen invullen indien het gewicht niet bekend is.

Aanvullende vragen – BRENGSYSTEEM

Wordt glas op kleur gescheiden ingezameld? nee ja, deels ja

Hoeveel inzamelbakken staan in de gemeente voor de inzameling van:

Oud papier en karton	____	stuks
Verpakkingsglas	____	stuks
Textiel	____	stuks

Maakt de gemeente gebruik van een milieustraat?

nee

ja, uitsluitend voor de eigen gemeente

ja, via een gemeenschappelijke regeling

ja, samen met andere gemeenten

3. Reinigingsdiensten- en overig afval (niet van huishoudens afkomstig)

Afalcomponent (zie informatiedocument Definities gemeentelijke afvalstromen)	Hoeveelheid	Inzameling door	Verwerking	Naam en plaats verwerker/verwerkingslocatie
	ton ¹	eigen gemeente buurgemeente, gemeensch. regeling particuliere inzamelaar	hergebruik/huttige toepassing composteren/vergisten scheiden achteraf verbranden storten	
Veegafval				
Riool-, kolken- en gemalenafval				
Drijfafval				
Groenafval ²				
Gemengd evenementenafval				
Gemengd marktafval				
Overig reinigingsdienstenafval				
Kantoor-, winkel en dienstenafval ³				
Bouw- en sloopafval ³				
KGA				

¹ Indien opgave in m³ dit graag erachter vermelden.

² Afkomstig uit openbaar groen.

³ Uitsluitend via aparte inzamelroute, bij bedrijven e.d. ingezameld.

Aanvullende algemene vragen betreffende het verslagjaar

Indien de gemeente gebruik maakt van een milieustraat, wordt daar dan ook bouw- en sloopafval (puin, metalen, dakbedekking, e.d.) afkomstig van bedrijven geaccepteerd?

nee
 ja

Zo ja, wilt u dan een schatting geven van het aandeel van het bouw- en sloopafval dat afkomstig is van bedrijven?

%

Is van het huishoudelijk restafval in de gemeente een sorteeraanlyse gemaakt?

nee
 ja

Zo ja, wilt u dan (een kopie van) het
analyseresultaat meesturen naar het CBS?

Registreert uw gemeente illegale afvalstortingen?

nee
 ja

Zo ja,

hoe vaak hebben zich illegale afvalstortingen voorgedaan?

maal

hoeveel afval is er in totaal illegaal gestort?

ton/m³